

UZASADNIENIE

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 20 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. w Wydziale X Gospodarczym na skutek pozwu wniesionego w dniu 8 października 2014r. przez powoda N. M. nakazał pozwanemu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. aby w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia niniejszego nakazu zapłacił na rzecz powoda kwotę 33.534,61 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot:

- 6 855,13 zł. od dnia 15.08.2014r. do dnia zapłaty
- 6 077,28 zł. od dnia 23.08.2014r. do dnia zapłaty
- 2 612,91 zł. od dnia 29.08.2014r. do dnia zapłaty
- 4 156,91 zł. od dnia 5.09.2014r. do dnia zapłaty
- 1 376,71 zł. od dnia 15.09.2014r. do dnia zapłaty
- 4 190,36 zł. od dnia 24.09.2014r. do dnia zapłaty
- 3 492,81 zł. od dnia 3.10.2014r. do dnia zapłaty
- 4 772,50 zł. od dnia 7.10.2014r. do dnia zapłaty wraz z kwotą 2836,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym 2400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty wniósł pozwany i zaskarżył w całości nakaz zapłaty wydany w sprawie.

W wyroku z dnia 20 października 2015r Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w sprawie z powództwa N. M. przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 33534,61 zł. z ustawowymi odsetkami w ten sposób, że:

- od kwoty 6 855,13 zł. od dnia 15 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 6 077,28 zł. od dnia 23 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 2 612,91 zł. od dnia 29 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 4156,91 zł. od dnia 05 września 2014r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1376,71 zł. od dnia 15 września 2014r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 4 190,36 zł. od dnia 24września 2014r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 3 492,81 zł. od dnia 03 października 2014r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 4 772,50 zł. od dnia 07 października 2014r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4094,00 zł., tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 2417,00 zł., tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd I instancji ustalił, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, na podstawie umowy nr (...) o świadczenie usług transportowych z dnia 30.04.2014r. pozwana zleciła powódce nieprzerwalne świadczenie usług przewozu drogowego przesyłek towarowych w zakresie transportu krajowego i międzynarodowego. Na podstawie wykonanych usług powódka wystawiała pozwanej faktury określające należności przysługujące

powódce. W związku z brakiem zapłaty przez pozwaną spółkę umówionego wynagrodzenia w wyznaczonym terminie, pismem z dnia 29.09.2014r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty należności wynikających z faktur VAT oraz kwoty 167,35zł stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności będącej równoważącą kwoty 40,00 euro. Strona pozwana nie zgłaszała nigdy powódce żadnych reklamacji. W dniach 29.09.2014r., 08.10.2014r. oraz 21.10.2014r. pozwana dokonała potrącenia zobowiązania wynikającego z faktury VAT nr (...) z należnościami wynikającymi z nałożonych na powódkę kar umownych za przekroczenie terminu doręczenia dokumentów przewozowych. Powódka roszczenie wzajemne uznała.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody w postaci dokumentów, których prawdziwość i autentyczność nie budziła żadnych zastrzeżeń i wątpliwości oraz na podstawie zeznań powódki N. M.. Zeznaniom powódki Sąd Rejonowy dał w pełni wiarę gdyż były logiczne, przekonywujące i spójne, a nadto znajdowały potwierdzenie w wyżej wymienionym i zgromadzonym przez Sąd materiale dowodowym. Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanej na rozprawie w dniu 20.10.2015r. albowiem pozwana nie stawiała się w tym dniu w Sądzie pomimo prawidłowego zawiadomienia.

W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy wskazał, że strony łączyła umowa przewozu.

Zgodnie z treścią art. 774 kc przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Natomiast zgodnie z art. 481 § 1 i 2 kc jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże, gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Powódka, jako przewoźnik wykonała należycie swoje świadczenie wynikające z łączącego ją z pozwanym stosunku umownego, natomiast pozwana spółka nie wykonała swojego świadczenia i nie zapłaciła już pierwszej wymagalnej faktury, co było powodem odstąpienia od umowy przez powódkę z zachowaniem okresu wypowiedzenia.

Podniesiona przez pozwaną spółkę argumentacja w przedmiocie przedwczesności, niewymagalności roszczenia nie znalazła odzwierciedlenia w ustalonym stanie faktycznym. Jak zeznała powódka na rozprawie w dniu 20.10.2015r. wszelkie dokumenty, związane z przewozem zostały przez powódkę wysłane pozwanej spółce, zgodnie z umową. Pozwana nigdy wcześniej nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń, co do sposobu wykonania przez powódkę umowy, jak również nie podnosiła, że nie otrzymała kompletu dokumentów przewozowych. Podkreślenia wymaga, że dwie z trzech kompensat zostały wystawione przez pozwaną już po wszczęciu przez powódkę procesu o zapłatę, co w ocenie Sądu, jednoznacznie wskazuje na ich intencjonalne wystawienie, celem umniejszenia zapłaty za dawno już wymagalne i uzasadnione faktury. Sąd nie uwzględnił zgłoszonego przez pozwanego zarzutu potrącenia, albowiem w świetle wyżej przedstawionej argumentacji nie zostały spełnione przesłanki art.498 § 1 kc. Swoje aktualne stanowisko w sprawie przedstawiła powódka w zeznaniach złożonych na rozprawie w dniu 20.10.2015r. Powódka N. M. zeznała” pozwany nie zgłaszał nigdy żadnych reklamacji, wszystkie dokumenty wysyłałam do pozwanego zgodnie z tym, jak było w umowie”.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekał na podstawie art. 98 kpc. Pozwana w całości przegrała proces, dlatego Sąd obciążył ją kosztami postępowania, na które składały się opłata sądowa od pozwu w wysokości 1.677,00zł oraz koszty wynagrodzenia pełnomocnika powoda ustalone na podstawie § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.491 j.t.) w kwocie 2.400,00zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00zł.

Apelację od wyroku Sadu Rejonowego w Kaliszu V Wydziału Gospodarczego wydanego dnia 20.10.2015 r. wniósł pozwany. Zaskarżył wyrok w części, w jakiej Sad zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę wynikającą z faktury

VAT nr (...) ponad 5.991,54 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.08.2014 r. to jest w odniesieniu do całego roszczenia powódki ponad kwotę 32.671,02 zł.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego, to jest art. 498 § 1 kc poprzez jego błędne zastosowanie, to jest uznanie przez Sąd orzekający, że nie zostały spełnione przesłanki wynikające z treści tegoż przepisu pomimo uznania przez powódką roszczenia wzajemnego pozwanej w kwocie 863,59 zł, które zostało przez pozwaną potrącone i w konsekwencji należność wynikająca z faktury VAT nr (...) nie powinna zostać zasądzona przez Sąd w wysokości ponad 5.991,54 zł.

Ostatecznie pozwana strona wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie i zasądzenie kosztów postępowania przed sądem I i II instancji według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona pozwana wskazała, iż w wydanym wyroku zasądzono m.inn. od strony pozwanej 6.855,13 zł od dnia 15.08.2014 r. do dnia zapłaty oraz orzeczono o kosztach postępowania.

Zasądzona od pozwanej na rzecz powódki kwota 6.855,13 zł wynika z faktury VAT nr (...). Strona pozwana wskazała, że należność wyżej wskazana została przez pozwaną potrącona z wzajemnymi wierzytelnościami pozwanej względem powódki w zakresie kwoty 863,59 zł. Pozwana podniosła tę okoliczność w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w przedmiotowej sprawie, do którego załączone zostały potwierdzające ów fakt kompensaty o nr (...), nr (...)i nr (...). Pismem zaś datowanym na dzień 01.06.2015 r. powódka wprost uznała roszczenie wzajemne pozwanej w kwocie 863,59 zł. Okoliczność ta niewątpliwie powinna zostać przez Sąd uwzględniona, a tym samym roszczenie powódki powinno zostać przez Sąd orzekający zasądzone w kwocie pomniejszonej o wskazaną wyżej i bezsporną kwotę 863,59 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja strony pozwanej jest w pełni zasadna.

Zgłoszenie tego rodzaju zarzutu przez stronę pozwaną nie zwalniało jej jednak z obowiązku wykazania, iż doszło do skutecznego potrącenia obu wzajemnych wierzytelności, a tym samym udowodnienia istnienia wierzytelności przysługującej pozwanej wobec powoda i spełnienia pozostałych wymagań potrącenia. Wskazanie przesłanek warunkujących skuteczne dokonanie potrącenia obciąża bowiem stronę, która zgłasza zarzut potrącenia, co wynika wprost z treści art. 6 kc (tak też SN w wyroku z 16.11.1998 r., I CKN 892/97, niepubl.). Do zarzutu potrącenia mają więc zastosowanie wymagania stawiane wobec pozwu w zakresie określenia żądania, przytoczenia okoliczności faktycznych oraz wskazania dowodów, w szczególności dokładnego określenia wierzytelności, jej wysokości, wykazania jej istnienia oraz wyrażenia woli potrącenia w celu wzajemnego umorzenia skonkretyzowanych wierzytelności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21.05.2013r, I ACa 34/13). Wymagalność wierzytelności potrącającego jest w orzecznictwie uznawana za bezwzględny warunek skuteczności potrącenia ustawowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29.03.2012r., V ACa 90/12, Biul. SA Ka 2012/2/29, nr LEX 1171257), w odniesieniu bowiem do wierzytelności przeciwstawnej akceptowane jest stanowisko, iż w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu może być ona jeszcze niewymagalna, z uwagi na zasadę zastrzegania terminu spełnienia świadczenia na korzyść dłużnika (art. 457 kc).

Strona pozwana we wniesionym sprzeciwie podniosła zarzut potrącenia kwoty 863,59 zł z faktury nr (...) i załączyła dokumenty kompensacyjne. Powódka ustosunkowując się do treści sprzeciwu, w piśmie procesowym sporządzonym przez jej profesjonalnego pełnomocnika złożyła oświadczenie, iż uznaje roszczenie wzajemne pozwanej w kwocie 863,59 zł. Z załączonych dokumentów wynika, że potrącenie zostało dokonane we wrześniu i październiku 2014r. W czasie składanych wyjaśnień powódka stwierdziła jedynie, że nie pamięta czy pozwana strona przedstawiała jej jakieś kompensaty i jakieś noty odsetkowe. Fakt, że składając wyjaśnienia w sprawie nie pamiętała o w/w okolicznościach nie oznacza, że w ten sposób odwołane zostało oświadczenie o uznaniu roszczenia.

Potrącenie umowne, tzn. takie które dokonywane jest za zgodą obu stron umowy, nie jest obwarowane żadnymi ograniczeniami. W taki sposób można dokonać potrącenia zarówno wierzytelności pieniężnych jak i dotyczących rzeczy oznaczonych co do gatunku. Nie ma żadnych przeciw wskazań, żeby strony dokonały w ramach potrącenia umownego kompensaty wierzytelności pieniężnej z wierzytelnością innego rodzaju (polegającej na wykonaniu usługi czy przeniesieniu własności rzeczy).

Inna sytuacja dotyczy jednostronnego potrącenia, zwanego także potrąceniem ustawowym. Najistotniejszą różnicą jest to, że do tego rodzaju potrącenia (kompensaty) dochodzi w takim przypadku z woli tylko jednej ze stron. Druga strona nie musi wyrażać na takie potrącenie zgody, co więcej do kompensaty może dojść także wbrew woli drugiej strony.

Oprócz potrącenia ustawowego, dopuszczalne jest więc także dokonanie potrącenia umownego. Nie jest ono uregulowane w Kodeksie cywilnym, a wynika z zasady swobody umów. Strony umowy mają dużą dowolność w ustalaniu warunków potrącenia. Mogą potrącić świadczenia niejednorodne, niewymagalne, czy niezaskarżalne. Strony umowy nie muszą również kierować się wymienionymi wyżej, przewidzianymi w Kodeksie cywilnym włączeniami niektórych wierzytelności spod potrącenia ustawowego. Nic nie stoi także na przeszkodzie ustaleniu w takiej umowie, że skutki potrącenia nie działają wstecz. Zasadą jest jednak, że wzajemne ustalenia (w tym np. co do wstecznej mocy potrącenia) nie mogą naruszać praw osób trzecich.

W związku z tym, iż strona pozwana wykazała w niniejszej sprawie spełnienie wszystkich przesłanek skutecznego potrącenia, podniesiony zarzut potrącenia powinien odnieść skutek w postaci umorzenia wierzytelności powoda.

Z powyższych względów o obowiązku poniesienia kosztów procesu przez stronę powodową w niniejszej sprawie orzec należało na podstawie art. 98 kpc. Na zasadzoną z tego tytułu kwotę składa się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm. i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22.10.2015r (DZ.U. z 2015r, poz. 1800)

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekła na podstawie art. 386§ 1 kpc